

CURIERUL CREȘTIN

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA, CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. — Apare de 2 ori pe lună. — Inserațiuni se primesc după invoială

PARTEA OFICIALĂ

Telegrame omagiale

Cu prilejul Sfințelor Sărbători a Paștilor, am prezentat Majestății Sale Regelui *Carol II* urările noastre, cerșind dela Hristos Domnul înviat din morți, să reverse bucuria luminei cerești, din prisosință, asupra Majestății Sale, și asupra scumpului Său Moștenitor al Tronului, dăruindu-I biru-

ință deplină. străduințelor titanice pentru ocrotirea destinelor de viață ale Neamului pururea recunoscător.

Majestatea Sa Regele *Carol II* a binevoit a ne răspunde cu următoarea telegramă:

Prea Sfinției Sale Episcopului Iuliu Hossu

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Castelul Lăpușna Cluj

Adevărat că a înviat! Mulțumirile mele pentru frumoasele urări. Sănătate.

CAROL R.

Numiri.

Mult Onoratul *Gavril Deac*, paroh și protopop tractual în *Buciumi*, la cerere este numit în aceeași calitate la parohia și tractul *Surducului*.

Din șed. cons. 9 Mai 1940.

Nr. 1983—1940

Onoratul *Anton Buga* administrator parohial în *Sângeorz-Băi*, vicariatul *Rodnei*, este numit paroh.

Din șed. cons. 9 Mai 1940.

Nr. 3832—1940.

Combaterea propagandei subversive

Se semnaleză, că în unele regiuni mai ales unde sunt grupe concentrate, se încearcă de agenți diferiți o propagandă subversivă uneori cu caracter comunist. Onorații Frați vor da tot concursul autorităților civile și militare, și personal și prin lămurirea credincioșilor la identificarea acelor agenți și darea lor pe mâna autorităților.

Cluj, la 15 Mai 1940.

Nr. 3730—1940

Ordin ministeriale

Vizitarea familiilor concentrațiilor

Publicăm mai jos adresa Onorabilului Minister al Cultelor și Artelor Nr. 10544/1940 pentru conformare.

Copie: Ministerul Cultelor și Artelor, Direcțiunea Cultelor. Prea Sfinției Sale, Prea Sfințitului Episcop greco-catolic român din Cluj—Gherla. Nr. 10544/1940. Prea Sfințite, Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune să se ia măsuri, ca toți preoții din cuprinsul acelei eparhii să viziteze lunar familiile celor concentrați, fie pentru a constata situația acestor familii și a sesiza pe cei în drept, fie pentru a aduce sfatul lor acolo, unde este nevoie. Ar trebui să se întocmească fișe speciale pentru aceste familii. Este absolută nevoie, ca biserica să se ocupe de familiile celor concentrați. Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni, p. Ministru ss. Indescifrabil, p. Director ss. Indescifrabil.

Cluj, la 20 Mai 1940.

Nr. 2228—1940

Majorarea taxelor de timbru și impozitelor proporționale

Lăsăm să urmeze pentru cunoștințe și acomodare textul adresei Onorabilului Minister al Cultelor și Artelor Nr. 16662/1940, din 6 Aprilie a. c.

„Avem onoare a Vă comunica mai jos, circulara Ministerului de Finanțe, cu privire la unele modificări aduse Legii Timbrului, conform legii publicate în Monitorul Oficial Nr. 76 din 1 Aprilie 1940 spre știință.

Facturile se timbrează cu 5‰ fiscal în loc de 4‰ cât a fost până la 1 Aprilie 1940.

p. Ministru ss. Indescifrabil, p. Director ss. indescifrabil.

Copie DE PE ADRESA CIRCULARĂ A MINISTERULUI DE FINANȚE IN-

REGISTRATĂ la Nr. 16662 din 2 Aprilie 1940.

Avem onoare a Vă face cunoscut că prin legea din 1 Aprilie 1940 taxele de timbru și impozitele proporționale au fost sporite cu 20‰.

1. Pentru *taxele de timbru* fracțiunile mai mici de 1 Leu, rezultate din sporire se neglijează în favoarea contribuabilului, astfel:

Timbrul de petiție s'a majorat dela 8 la 9 Lei.

Certificatele, dela 14 Lei la 16 Lei.

2. Pentru *impozitele proporționale*, majorarea se operează pur și simplu, astfel:

Furniturile, executările de lucrări, impuse cu 1,40‰ prin sporire devin 1,60‰.

Contractele de închiriere și arendare dela 1,50‰ la 1,80‰.

Vânzările imobiliare nu au suportat această majorare, fiind exceptate. Astfel încât rămân mai departe impuse cu 8‰ la care se adaugă însă impozitul de 2‰ conform legii pentru așezarea unei contribuțiuni naționale excepționale pentru apărarea Țării.

Vă rugăm să binevoiți a da dispozițiuni organelor în subordine pentru a duce la îndeplinirea Legii modificatoare spre a se evita pagube în patrimoniul Statului.

p. Ministru, ss. Eugen Demetrescu.

p. Director, ss. Indescifrabil.

Din șed. cons. 19 Aprilie 1940.

Nr. 2894—1940.

Fondul național al aviației:

Lăsăm să urmeze textul, adresei Onor. Ministrului Cultelor și Artelor Nr. 15907/1940, din 5 Aprilie a. c., pentru cunoștință și acomodare.

„Avem onoare a Vă comunica mai jos circulara casei Fondului Național al Aviației Nr. 134628/1940, spre știință, Ministru ss. indescifrabil, p. Director, ss. indescifrabil.

Cepie de pe ADRESA CIRCULARĂ A CASEI FONDULUI NAȚIONAL AL AVIAȚIEI, Înregistrat la Nr. 15907/1940.

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință următoarele: În conformitate cu dispozițiunile art. 19 din Legea Fondului Național al Aviației, public. în Mon. Oficial Nr. 139 din 20 Iunie 1939, operațiunile comerciale actele și faptele juridice intervenite între comercianți, industriași sau particulari și Instituțiunile publice (Stat, Ținut, Județ, Comună și Instituțiunile de drept public de sub dependența lor), sunt supuse taxelor determinate de legea fondului Național al Aviației aceste taxe urmând a fi suportate de particulari.

Instituțiunile menționate sunt obligate, ca pentru operațiunile mai sus arătate, să perceapă timbrul legal pentru fiecare operațiune de Legea Fondului Național al Aviației.

Se precizează că, celelalte acte scutite de art. 22 din Legea Timbrului fiscal, neîntrând în prevederile art. 19 din Legea Fondului Național al Aviației, rămân și pe mai departe scutite de timbru de aviație, afară de scutirile asupra cărora s'a revenit, prin modificarea Legii Timbrului Fiscal, din 1 Aprilie 1939.

Pentru actele emise dela data de 13 Octomvrie 1938 când au intrat în vigoare dispozițiunile legale de mai sus, rămase eventual netimbrate se acordă termenul de 31 Martie 1940 înăuntru căruia taxele restante fondului național al aviației vor putea fi vărsate în numerar la B. N. R. cont. T. 118.

După data de 31 Martie 1940 organele de control C. F. N. A.; au dispozițiuni să constate infracțiunile, rezultat al nerespectării dispozițiunile art. citat, dresând acte de contravenție funcționarilor care au dat curs ac-

telor netimbrate legal. Pentru intrarea în legalitate, cu onoare Vă rugăm a dispune ca să se aducă la cunoștință dispozițiunile mai sus anunțate tuturor organelor DVs. în subordine.

Director, ss. Int. Maior, N. Rizeșcu.

Subdirector, ss. C. Dumitrescu.

Pentru conformitate ss. Indescifrabil.

Din șed. cons. 19 Aprilie 1940.

Nr. 2895—940.

Eliberarea extraselor matriculare pentru străinătate.

Pentru conformare comunicăm, că oficiile parohiale, conform adresei Onoratului Minister al Cultelor și Artelor cu Nr. 37739/1940, pentru cei din străinătate nu vor putea elibera extrase matriculare numai dacă sunt cerute pe calea Ministerului Afacerilor Straine și atunci, pe calea acestui Ordinariat.

Cluj, la 24 Mai, 1940.

Nr. 4031—1940.

Concurs la parohii.

Se publică concurs la parohia și tractul *Buciumilor* pe data da 10 Iulie a. c.

Din șed. cons. 9. Mai 1940).

Doritorii de-a dobândi aceste beneficii parohiale, să-și înainteze rugările la Ordinariatul episcopal în termenul concursual — pe călea oficiului protopopesc competent, — prevăzute cu următoarele documente :

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1938/39 la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat atestat oficios, că pruncii totuși au fost catehizați
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugarea.

La rugările înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu se va reflecta.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

PARTEA NEOFICIALĂ

Din Apostolatul I. P. S. Sa Iuliu

Vizitația canonică a I. P. S. Sa la Mănăstur (Calvaria)

— Prima cuminecare a copiilor la Cluj și Gherla

Biserica „*Calvaria*“, denumită astfel după răstignirea, ce se oferă privirilor trecătorilor de pe șoseaua, ce duce spre Florești — la capătul străzii Mănăstur, ridicată pe o colină artificială este una din cele mai vechi biserici, poate cea mai veche din Ardeal, atribuindu-i-se a fi fost construită pe la anul 1096, deci o dată, care depășește pe a tuturor bisericilor din Ardeal; singură biserică — azi reformată — de la capătul străzii Kogălniceanu, mai poartă faima de a fi fost zidită tot din acele timpuri străvechi. Pentru acest motiv, biserică „*Calvaria*“ a intrat de mult în patrimoniul național, fiind considerată drept monument istoric.

Ceeace face, ca faima acestei biserici — despre care, în trecut fie zis, s'a scris foarte puțin — să crească, este faptul, că în ea și-a celebrat căsătoria religioasă regele Sigismund al Ungariei; în plus, tradiția susține, că aici s'ar fi săvârșit mai multe fapte miraculoase, cari au atras o mulțime de credincioși, veniți în pelerinaj din toate părțile. Această tradiție face, ca și astăzi mulți infirmi să-și caute tămăduire aici.

Dacă peste atâtea secole, acest monument mai stă în picioare, înfruntând urgia vremilor, desigur se poate mulțumi masivității construcției, care toată este din piatră.

După datele istorice cari ni-s'au mai păstrat, biserică a fost condusă — inițial — de călugării benedictini, iar mult mai târziu, a trecut în mâinile iezuiților. Astăzi ea aparține, ca biserică parochială, credincioșilor greco-catolici din cartierul Mănăstur „*Calvaria*“.

Fațada dela intrarea bisericii, prezintă câteva piese sculpturale, de o valoare artistică inegalabilă, cu toate, că au avut de suferit mutilările unor inconștienți răutăcioși sau ignoranți. Ime-

diat deasupra ușii dela intrare, străjuește o statuie cu profilul ieșit din zid, reprezentând chipul suav al Precuratei cu Pruncul Isus în brațe, conturat în linii fine, armonioase, care dă întregului ansamblu o nuanță accentuată de gingășie și majestuozitate. Deasupra acestei statui și în părțile ei laterale, se pot vedea alte câteva ornamente, cari o încadrează într'un ansamblu de mult efect artistic.

O altă piesă de valoare o constituie ceasornicul de soare, situat pe partea exterioară a peretului dinspre Miază-Zi al bisericii. Și astăzi se mai pot vedea cifrele — cu caractere romane săpate în cadranul de piatră, ce se păstrează intact. Dealtfel — după cum ne afirmă păr. Petru Domșa, vrednicul paroh din Mănăstur — ceasornicul a continuat să funcționează până mai anii trecuți, când mâini nesocotite l-au deteriorat.

Privită în interior, biserică „*Calvaria*“ prezintă o serie de particularități foarte interesante. Dela prima privire te frapează măreția construcției, cu aspect de catedrală, cu coloane în pereți — cioplite în piatră — ce se ridică în arcuiri artistice sus, spre boltă, unde converg spre 2 sau 3 puncte centrale. Ferestrele, înalte de câțiva metri, sunt lucrate tot în piatră cu linii pure, și se termină în partea superioară cu frumoase ornamentații în formă de rozete, iar cea din dreptul altarului prezintă conturul a doi pești, simbolizând creștinismul, semn, ce reamintește inscripțiile catacombelor romane.

Pe zidul bisericii, într'un colț, există o inscripție în limba slavonă — desigur foarte importantă — care azi e indescifrabilă, deși, însuși d. prof. Iorga s'a străduit să o deslege cu prilejul studiului ce a făcut asupra acestei biserici.

Cum am amintit mai sus, biserica „Calvaria“ servește azi credincioșilor din cartierul Mănăstur, cari se mândresc pe drept cuvânt cu ea. Cartierul Mănăstur aparține azi Clujului, ca suburbie, înainte fiind un sat aparte, ce se întindea, până unde se află azi fabrica de bere. Răsfoind filele mucegăite ale istoriei, spre vremurile străbune, găsim aici o cetate sau mai bine zis un castru cu fortărețe, la marginea căruia s'a zidit biserica. Se mai păstrează și astăzi urme din poarta cetății, care era situată acolo, unde azi este intrarea spre biserică.

Populația prezintă în esența ei manifestarea cea mai expresivă a dârzeniei și vrerii românești, păstrând în întregă ființa sa — cu o tenacitate admirabilă — spiritul creștinesc și românesc.

Revenind la biserica din Calvaria, trebuie să remarcăm vrednicia credincioșilor pentru grija, ce o depun în întreținerea ei, împodobându-o cu icoane și tablouri sfinte. Prin munca și stăruința p. Domșa, care-i păstorește din 1927 — din bunăvoința căruia am obținut și prețioasele informații de mai sus — s'a construit Calea crucii cu cele 14 stațiuni, în piatră, până la Răstignirea de pe colina dela dela intrare.

ARHIPĂSTORUL ÎN MIJ- LOCUL CREDINCIOȘILOR

Păstrător al tradiției creată în anii precedenți, I. P. S. Sa Episcopul Dr. IULIU HOSSU, a cercetat în Dumineca Tomii pe credincioșii din Mănăstur, pontificând Sf. Liturghie în istorica biserică din Calvaria.

Este primul pas, prima etapă din calea, ce și-o propune să o străbată an de an acest neobosit arhipăstor, întru cercetarea enoriașilor de pe întreg cuprinsul vastei dieceze de Cluj-Gherla. E, desigur, o mare cinste și o mândrie pentru românii din Mănăstur de a fi primii aleși în a fi cercetați de I. P. S. Sa IULIU.

Înțelegând această cinste și răspunzând cu toată însuflețirea, s'au străduit și în acest an de a-l primi cu toată căldura sufletelor lor, pentru a se putea înfrupta din cuvântul, plin de alese daruri, al vestitorului credinței dumnezeiești.

1. P. S. Sa Episcopul IULIU, a sosit cu mașina, descinzând în mijlocul mulțimei adunate, însoțit fiind de: Il. Sa Monseniorul *Dr. Emil Juga*, canonic, *Dr. Emilian Lemeny* și *Dr. George Grecu*, profesori la Academia de Teologie.

În numele credincioșilor și a bisericii a vorbit p. Domșa, spunând, că o zi de mare bucurie este aceasta pentru mănăstureni, având din nou ocazia de a primi pe arhiereul lor drag în mijlocul lor, care vine cu drag în fiecare an, pentru a cerceta pe credincioși, a-i mângăia și a-i întări în credință.

În câteva cuvinte simțite, I. P. S. Sa răspunzând, a mulțumit pentru căldura și dragostea, cu care este întâmpinat, dând expresie sentimentului — izvorit din inimă — ce-l mână din nou pe cărările scumpe ale apostolatului, în cercetarea credincioșilor săi.

Intrând apoi în biserica frumos împodobită de sărbătoare, I. P. S. Sa a pontificat Sf. Liturghie Arhierească cu toată solemnitatea, răspunsurile fiind date de un grup de studenți teologi, conduși de clericul absolvent Moldovan Ionică.

PREDICA I. P. S. Sale EPISCOPULUI IULIUHOSSU

La sfârșitul slujbei, Excelența Sa a rostit o înălțătoare predică despre puterea, unitatea și darul statorniciei în credință față de Acela, care a spus:

»Cel ce crede în mine, nu va gusta moartea în veci.«

...El singur, a murit și a înviat, ca pe noi să ne învieze din moartea păcatului, în fericirea Tatălui, din care au căzut protopărinții noștri.

Mare este darul puterii credinței! Să-ferim de primejdii, să nu ne lăsăm ispitiți de unii sau alții, ci să rostim cu apostolul Pavel: »Eu știu, cui am crezut: iui Isus Hristos, Domnul nostru«.

Să ne apărăm cu sfințenie credința, urmând cu bucurie cărarea vieții noastre, cunoscând, că suntem așezați pe calea cea împărătească, bine plăcută lui Dumnezeu. Să ieșim întăriți în credință din acest praznic, la care am venit cu bucurie, să serbăm, împreună începătura alergării Mele din acest an, prin mijlocul credincioșilor din Eparhie, și atunci veți avea bucuria sufletelor voastre deplină, încununând crezul vostru cu fapte vrednice de creștini. Așa păziți în viața credinței, Domnul cu darul său, va fi alături de noi în toate încercările din această viață.

Să ne rugăm și astăzi pentru pacea — de noi toți dorită — a sufletelor și familiilor noastre și mai ales a țării, acum, când o lume întreagă arde în flăcări pentru înclăștarea dintre popoare.

Răspunzând chemării, ce o adresează Papa, din Cetatea Eternă, copiilor din lumea întreagă, faceți și voi pe pruncii voștri nevinovați, cari sunt »ingerii lui Dumnezeu«, să se roage neîncetat, mai ales în aceste zile și poate pentru ruga caldă a pruncului vostru, Domnul se va îndura și va reda pace în lume.

*

În Dumineca mironoșitelor, a avut loc la Cluj prima cuminecare a elevilor școlilor primare din Cluj.

Cu aceeași dragoste pentru cei mici, ca și pentru cei mari. I. P. S. Sa Episcopul dr. Iuliu Hossu, a ținut să împărtășească micilor școlari hrana ingerilor, trupul și sângele Mântuitorului.

Asistat de reverendissimul dr. Cosma Avram, canonic, dr. Emilian Lemeny și dr. George Grecu profesori, I. P. S. Sa, a celebrat cu acest prilej sărbătoresc, în catedrala română unită »Schimbarea la față«, Sfânta Liturghie, în prezența mulțimei de copii, cari cumiți și emoționați, au ascultat cu evlavie Sfânta Liturghie arhierescă.

PREDICA I. P. S. SA
EPISCOPUL IULIU HOSSU

Înainte de cuminecare, I. P. S. Sa

Episcopul dr. Iuliu Hossu, a arătat micilor școlari importanța acestui înălțător moment pentru ei, pentru cei dragi lor și pentru lumea întreagă, spunând între altele:

»În dragostea Sa nemărginită pentru noi, s'a îmbrăcat în haina modestă a pâinii și a vinului, lăsând dumnezeiasca Sa mărire, pentruca fără de teamă să ne apropiem de El, toți deopotrivă, mici și mari, căci pentru toți a venit în lume, hrană sufletească. Nu înțelegem, dar credem... Nu vedem decât pâine și vin, dar nu mai esle pâine și vin, ci trupul și sângele Mântuitorului, dând celor, ce se căiesc mântuire și pace, isvor de bucurie, odihnă și hrană tuturor«.

»Aproiați-vă cu gândul și cu priceperea voastră... cu gândul că același Christos de acum 19 veacuri stă ge altare spre mângăerea noastră... Ascultați cuvântul Lui de chemare »Lăsați pruncii să vină la Mine« căci a unora ca acestora este împărăția cerurilor; Sunt auni, ascultători, iertători, iubitori de părinți, de frați și de ceilalți semeni ai lor. Ingerii lor pururea văd fața Domnului din ceruri.«

»Astăzi vedeți, auziți durerea și grija din lume. Noi suntem în pace, dar mulți dragi nouă stau la hotar ca să nu ajungă pisma și răutatea la noi... De aceea sunteți chemați ca armați de îngeri și arhangheli să duceți lupta împotriva războiului și a răului, ca să aduceți pace, căci împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre, a cui rugăciune ar primi-o cu mai mult drag, decât a acelor cete nevinovate că voi, când pentru întâia oară îl primiți pe Iisus în inimile voastre...«

»Uniți în rugăciunile voastre cu copiii din lumea întreapă, chemați pe urmașul lui Petru, cerți pace pentru toți ai voștri... Aceluia care a spus: »Pacea mea o las vouă, pacea mea o dau vouă, nu precum lumea o dă, eu vă dau vouă« — Aceluia îi cereți pacea pe care lumea nu o dă, pace între popoarele învrăjbite de ură«.

Neștearsă din sufletele voastre să rămână această bucurie dumnezeiască ce s'a pogorât peste voi. Izvor de mângâiere să fie, de bucurie, de îndemn în durerea voastră și a scumpilor voștri. Să știți unde să alergați ca să primiți întărire în necazuri — și vă va spune și vouă ca mironoșițelor: „Nu vă temeți, Eu sunt!”

„Duceți această ocrotire și binecuvântare în sânul familiilor voastre... Pentru rugăcînile voastre, să dea Domnul păcii pace inimii voastre și lumii întregi“

A urmat apoi cuminecarea impresionantă a copiilor de cl. III-a primară. În rând nesfârșit, au primit toți cu evlavie și căldură pe Domnul păcii în inimile lor gingașe, de pruncească nevinovăție și curățenie.

La sfârșitul Liturghiei, sub soarele cald de Mai, I. P. S. Sa a intrat în mijlocul copiilor, Părintele înțelept, împărțându-le și caldă Sa binecuvântare.

Cluj. — Zilele trecute, Exelența Sa I. P. Sfințit Episcopul *dr. Iuliu Hossu*, însoțit de clism. *dr. Emilian Lemeny* profesor de teologie — în alergarea neobosită ce o face an de an în lungul și latul vastei eparhii ce o are sub grija păstoririi — a poposit pentru 5 zile în Gherla, orașelul patriarhal de pe valea Someșului, fost până mai înainte cu zece ani reședința vlădicilor de Cluj-Gherla.

Vizita Exelenței Sale Episcopului *Iuliu*, a venit ca un reconfortant sufletesc pentru credincioșii gherleni, în aceste vremuri de grea cumpănă ce le trăește o lume întreagă. De aceea primirea ce l-s'a făcut cu acest prilej s'a manifestat printr'o însuflețire și o căldură rar întâlnită.

În catedrala frumos împodobită, I. P. S. Sa a pontificat cu un fast deosebit Sf. Liturghie Arhierască fiind asistat de un numeros sobor de preoți, compus din; *rvds. Dionizie Vaida*, *rvds. dr. Virgil Băliban*, vicarul Gherlei, *prof. dr. Emilian Lemeny*, *prof. Emanoil Pioraş*, *prof. dr. Coriolan Cioban* și *prof. Gavril Blaga*. Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de apreciatul

cor al tineretului „Junimea“ din loc, condus de pâr. prof. *Coste* dela Șc. Normală de băeți.

În cadrul slujbei solemne I. P. S. Sa a împărțit personal, prima Sf. Cuminecătură micilor copilași dela școlile primare, în număr de peste 50, ființe nevinovate cari pentru prima dată se apropiau cu sfiala frăgezimii lor de Altar, la prânzul ceresc, pentru a primi în suflete imaculate însuși trupul și sângele Răscumpărătorului, sub forma modestă a pâinii și vinului pentru a se identifica astfel chemării Sale sfințe: „Lăsați pruncii să vină la mine“...

Înainte de actul împărțirii, I. P. S. Sa a rostit o înălțătoare predică, răscolitoare de inimi înpietrite și aducătoare de liniște și mângâere în sufletele îngrijorate de vremile ce ne este dat să să le trăim.

Redăm în cele de mai jos câteva fragmente din cuvântul întrariat al acestui mare ierarh, care s'a identificat în toată ființă. Sa cu tot ce e simțire, trăire și vrere românească și creștinească în această țară de Dzeu binecuvântată.

Predica

Ocupându-se de stările de azi din lume, I. P. S. Sa a spus:

„Domnul este cel care îmbie tuturor din această vale a plângerilor, viață, pace și dragostea Sa nemărginită. Nici când însă, omenirea nu a pomenit un mai mare prăpăd, o mai mare durere și o mai mare vărsare de sânge ca în aceste zile ce le trăim, o mărturisesc neamurile toate, și dintr'o parte și din cealaltă, cari s'au încheștat în luptă. Chiar în aceste ceasuri se dă cea mai crâncenă luptă din câte a întâlnit vreodată istoria. Cu toții s'au îndepărtat de Acela care a venit în lume să aducă pace, și a deschis tuturor calea spre lumină. S'au lepădat de Domnul, au disprețuit dragostea lui, călcându-i Legea. Iată dovada plinirii cuvântului lui Isus care a spus: „Fără de mine nimic nu veți putea face... dacă veți rămânea întru mine, veți aduce roadă multă“...

Încotro vom îndrepta deci privirile noastre în aceste ceasuri de adevărată groază, noi cari din înțelepciunea Regelui și a sfetnicilor săi, nu suntem în

războiu.

Sufletele toate se cutremură de primăria momentului de față. Unde se va îndrepta privirea sufletului nostru dacă nu spre Acela care a spus: „Nu vă temeți, Eu sunt“... Pentru noi toți, izvor de putere ocrotitoare la Dumnezeu, în care am crezut și ne-am așezat toată încrederea vieții noastre.

Să ne întoarcem cu toții spre El, și El aproape fiind, vom eși biruitori din această încercare cumplită.

În aceste zile Sfântul Părinte dela Roma își îndreaptă glasul spre toți, chemându-i la rugăciune cerând ca Domnul să coboare pacea și să ierte pe cei răătăciți... Să răspundem acestei chemări și să dăm lupta cea bună și dreaptă a rugăciunii la care Sf. Părinte cheamă, mai ales, pe pruncii din lumea toată.

Pe voi vă cheamă mai ales Sf. Părinte a accentuat I. P. S. Sa, adresându-se pruncilor prezenți, ca să vă rugați cu toată căldura sufletului vostru pentru atăția feciori, părinți și frați cari sunt departe de vetrele lor. Astăzi rugați-l, căci El e bun și puternic, ca să ne dea pacea lumii.

Mare este puterea rugăciunii! mai

puternică decât miile de tunuri care se descarcă ucigătoare în carne omenească. Rugați-vă mai ales pentru cei ce stau — 15 milioane — față în față, și nu se poate ca Domnul să nu vă ascute pe voi cari sunteți armată neînvinsă a ingerilor nevinovați. Iar noi cei mari, să-i urmăm pe aceștia, așezându-ne în primele linii de luptă a rugăciunii.“

La sfârșitul Liturghiei, Excelența Sa a sfințit steagul „Reuniunii Mariane“ din loc, de sub prezidenția distinsei doamne prof. dr. Agustin Taloș, iar apoi ieșind în fața catedralei, a distribuit cu o largă dărnicie numeroașe și importante ajutoare zecilor de săraci și infirmi care-l așteptau.

În edificiul Reuniunii meseriașilor români, I. P. S. Sa a petrecut câteva clipe duioase în mijlocul copilașilor ce s'au împărtășit, întreținându-se cu ei și distribuindu-le în semn de aducere aminte iconițe și medalioane. A doua zi, Excelența Sa a inspectat Școala Normală de băieți, condusă de prof. dr. Augustin Taloș și cea de fete condusă de d. șoara Aurelia Suciuciu, — cele două institute, din vlădicească ctitorie — rămânând pe deplin mulțumit de felul în care se dă educația, mai ales cea moral religioasă, viitorilor luminători ai satelor.

VICTOR S. POP

Atitudini

Un vechiu prieten al meu, preot unde va în creirii Munților Apuseni, mi se plângea deunăzi asupra unor *atitudini* preoțești, cari, dacă ar fi într'adevăr reale, ar fi menite să sdruncine idealismul curat al tagmei ce o reprezentăm.

După ce ne-am despărțit, mi-a părut rău, că n'am avut tăria de a-l combate pe loc. Desigur, că dânsul cunoaște mai bine decât mine viața și a avut contact cu mai multe persoane bisericesti. Dar a admite că de cele mai multe ori atari persoane când se întâlnesc, după luni sau ani, în discuțiile lor, pun pe planul întâiu che-

stiunile materiale, pare cu totul neerosimil. Ar fi prea dur și nespuse de dureros să ai certitudinea că cei mai mulți preoți când se întrețin, la târg sau la sinod, ori cu alte ocazii, își încep discuțiile prin întrebări de felul acesta: cât venit ai? cât sunt stolele? și altele asemănătoare.

Materia e factor important și în viața preotului. Dar a dovedi, prin atitudine, că materia e prima lui preocupare, e incredibil. Înțelegem ca un comerciant atunci când se întâlnește cu altul să vorbească despre câștig, un meseriaș cu alt meseriaș despre meseria lor și despre eventualul câ-

știg. Dar doi preoți să vorbească în acest fel când ar putea discuta atâtea chestiuni de *pastorație*, de *metod*, *organizație*, *succes*, *înălțime morală*, *eroism creștin* etc.

Iubite prietene, dinascunzișul Munților Apuseni, era să te cred, dar când mi-ai mai adaos pe deasupra că sinodul protopopesc din primăvară n'a reușit nouăzeci și nouă la sută, numai pentru că protopopul n'a venit cu salariul pe luna respectivă, așa cum s'ar fi așteptat toți cei de față, atunci știi cum te-am judecat? Un *naiv*, sau pur și simplu *calomniator*...

...Câteva săptămâni mai târziu, treceam grăbit prin fața Primăriei Cluj. Un preot, pe care nu-mi aduc aminte să-l fi văzut vre-odată, mă agrăește, dela distanță respectabilă, și pe un ton cu totul indiscret: *Ei, șefule, ne-au sosit salariile?* Aș fi voit să-i dau un răspuns tot așa de plăcut. Dar am socotit că e mai bine să-i răspund *un nu știu* simplu, după cum de fapt nu știam. Nu m'aș fi așteptat să mă întituleze clarissime, pentru-că nu-mi putea vedea claritatea, și aceasta numai bucura mă putea. Dar să-mi strige în public, mie preot „șefule“ când e așa de măgulitor a spune „părinte“!

Cugetam.

Conversația avută cu părintele din Munții Apuseni mi-a revenit în minte. Dacă te-aș fi întâlnit atunci, iubite prietene, ți-aș fi aprobat solemn toate acuzele și mi-aș fi cerut, în mod public, scuze pentru că am avut slăbiciunea de a te crede un calomniator. *Unul*, pe care nu-l cunoșteam, s'a întâlnit cu mine primadată și m'a întrebat de materie.

Dar când m'am liniștit, am început a cugeta altfel. Era o simplă întâmplare și-ar fi nelogic să generalizez. La urma urmelor poate că nu m'a impresionat atât întrebarea asupra materiei cât agrăirea „șefule“ pe care n'o puteam înghiți. Și nu'e creștinesc, ca pentru o jignire, involuntară desigur, să te răzbuni și încă asupra unei tagme.

..Vremea iarăși a trecut. Eram în tren. Aglomerație ca în preajma tuturor sărbătorilor mari. Cu toate acestea *personalul* Șatu-Mare-Cluj se arăta generos și primea dela fiecare haltă, noui călători. Pe culoar lumea se înghesuia tot mai tare. La o mică distanță de mine, tocmai se întâlneau doi preoți. Și în timp ce cu ochii priveam întinsele șesuri și golașele dealuri someșene, cu urechile am fost silit să ascult o conversație care m'a făcut să-i dau dreptul din nou prietenului meu din Munții Apuseni.

Faptul în sine putea să fie *banal*. Dar încurând a trebuit să fac o comparație, a cărei termeni, prin atitudinea lor, erau cu totul izbitori.

Intr'un colț al culoarului se întrețineau doi medici. Unul era asistent universitar la Cluj. Celalalt se ducea la concentrare. Din cauza distanței, vrând nevrând a trebuit să ascult și aceasta nouă conversație. Dar a fost o conversație pe care n'o s'o uit niciodată. Tot timpul cei doi medici au continuat o convorbire cu adevărat medicală. Iși amintea unul altuia cazuri concrete: cum a vindecat cazuri desperate, cum a procedat, ce reviste de specialitate le cred mai folositoare etc.

Voiam să-i felicit, dar îmi lipsea curajul. Însfârșit iată doi oameni cu cari se poate mândri tagma lor!

Contrastul între cei doi medici și cei doi preoți mi-a părut extraordinar de izbitor.

Știam foarte bine că nu toți medicii sunt ca acești doi și că nici toți preoții nu sunt ca acești doi. Totuși comparația m'a impresionat atât de mult și contrastul mi s'a întipărit atât de mult în memorie, încât m'am hotărât să scriu.

Și-am scris.

Prietenul meu, preot în cea mai săracă parohie din Munții Apuseni, va fi de astădată satisfăcut.

Dar meditația propriu zisă de-abia de aci începe.

Și *cetitorul o va face pe cont propriu*...

Păr. N. Pura.

»Crezul«

O scurtă, dar completa mărturisire a credinței, este „Crezul“. El cuprinde puține cuvinte, dar este piatra de fundament a credinței noastre, a sacramentelor și a tainelor necuprinse de mintea omenească.

„Tot ce au preînchipuit Patriarhii, ce au vestit scripturile, ce au profetit prorocii, din partea lui Dumnezeu cel nenăscut, ori dela Fiul carele este din Tatăl născut ori dela Sfântul Spirit... despre moartea Domnului ori despre taina învierii Sale, toate acestea le conține pe scurt „Crezul“, fiind alcătuit în așa felu, ca să poată fi cuprins și mărturisit.“ (Sf. Augustin)

Unii dintre sfinții Părinți p. e. Irineu Rufin, Leo cel mare, Ambroziu, deduc originea acestei mărturisiri a credinței chiar dela Apostoli, spunând că compunătorii Crezului sunt Apostolii.

Mântuitorul, după învierea sa luminată, a poruncit Apostolilor, zicând: „mergeți în toată lumea, vestiți evanghelia la toată făptura!“ (Mc. 16. 15.)

Apostolii, credincioși poruncii Invățătorului lor, după primirea Sfântului Spirit, luminați de Sfântul Spirit, și „ajutorându-i Domnul“, înainte de a să despărții în spațiu, au compus aceasta regulă de credință, ca nu cumva despărțiți să propovăduiască lucruri deosebite.

Aceasta a fost intenția Apostolilor, când au compus simbolul credinții. Așa ne spune între alții și Sf. Augustin: „Sfinții Apostoli ne-au transmis o anumită regulă de credință... pentru-ca credincioșii cu aceasta regulă de credință să poată susține unitatea catolică și tot cu ea se combată făradelegea ereticilor... adunați laolaltă și plini de Sf. Spirit, au convenit asupra unei scheme de predicare, fiecare a spus ceiace a gândit, și așa au pus baza regulii de credință, atât de necesară credincioșilor.“

Simbolul credinții n'a fost scris, nu-mai decât, ci s'a păstrat în graiul viu mai multă vreme, s'a imprimat însă în inimile credincioșilor.

Sf. Ieronim observă în aceasta privință următoarele: „Simbolul credinții și nădejdi noastre, care ne-a fost transmis de Apostoli, nu a fost scris pe hârtie, ci în inimile noastre.“

Impărțirea simbolului în douăsprezece încheieturi, după numărul Apostolilor încă ar întări susținerea unor Părinți, că el i-și are originea dela Apostoli. „Regula de credință, zice Sf. Augustin, e cuprinsă după numărul Apostolilor în doisprezece articli și s'a numit mărturisirea credinții.“

Acelaș lucru îl spune și Leo cel mare: „Mărturisirea credinții a Apostolilor, a căror număr a fost de doisprezece, este cuprinsă tot în atâtea încheieturi.“

Mai târziu apoi s'a scris simbolul credinții, atribuindu-se fieștecărui Apostol o încheietură, în forma următoare:

1) Sfântului Apostol Petru i-se atribuie încheietura primă: „Cred întrunul Dumnezeu, Tatăl atotfăcătorul, făcătorul cerului și al pământului...“

2) Sfântului Andrei a doua: „Si întrunul Domn Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul născut,“...“

3) Sfântului Iacob a treia încheietură: „Intrupat dela Spiritul Sfânt și din Maria Fecioară și s'a făcut Om,“

4) Sfântului Ioan. a patra încheietură: „Și s'a restignit pentru noi sub Pilat din Pont și a pățimit și s'a îngropat“

5) Sfântului Toma, a cincea încheietură: „Și a înviat a treia zi...“

6) Sfântului Iacob, a șasa încheietură: „Și s'a suit la ceruri și șede de-a dreapta Tatălui“

7) Sfântului Filip, a șaptea încheietură: „Și iară va se vie, să judece viii și morșii...“

8) Sfântului Bartolomeu, a opta în-

cheietură: „*Și întru Spiritul Sfânt. . .*

9) Sfântului Mateiu, a noua încheietură: „*Intru Una, sfântă și univesală bisceică. . .*

10) Sfântului Simeon, a zecea încheietură: „*Mărturisesc un botez, întru iertarea păcatelor,*

11) Sfântului Tadeu, a unsprezecea încheietură: „*Intru învierea morșilor. . .*

12) Sfântului Matia, a douăsprezecea încheietură: „*Și în viața veacului. . .*

(Dudă Ludvig Mehter, „*Der ganze katolische Katechismus*“)

Ca și rugăciunile „*Tatăl nostru*“ și „*Născătoarea*“ așa și „*Simbolul credinței*“ e dela Dumnezeu.

Rugăciunea „*Tatăl nostru*“ au învățat-o Apostolii din chiar gura Mântuitorului Isus Hristos, „*Născătoarea de Dumnezeu*“ e solie din ceriu tot dela Dumnezeu, adusă de Ingerul vestitor de bucurie mare, iar „*Crezul*“ este dela Agostolii luminați de Sfântul Spirit.

Frumoasă și sublimă rugăciune, pe care să o recită n cât de des și cu încredință evlavie: „*Căci nu prin voia oamenilor s'a făcut cândva prorocia, ci fiind luminați de Spiritul Sfânt, au grăit oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu!*“ (II Petru 1. 21)

„*Și vă spun vouă Frașilor, că evanghelia cea vestită de mine, nu este după om; căci nici eu nu am primit-o dela om, ci prin descoperirea lui Isus Hristos.*“ Pavel (Galat. 1. 11)

E vorba de prorociei și de evanghelii, dar oare „*simbolul credinței*“ nu este miezul sfinteii Scripturi și tradiții?

„*Să fimem mărturisirea nădejdi neclinate!*“ ne îndeamnă și pe noi Sfântul Pavel la Cor. (10. 23)

Cluj, Calvaria, 25 Mai 1940.

pr. Petru Domșa

Cassa de Păstrare din Gherla

S. p. A. In lichidare
GHERLA

Bilant anual încheiat la 31 Dec. 1939

Activ: Cassa 66.030.—, Disponibil la bănci 18.574.—, Efecte publice I. Plasamentul fond. de rez. efecte publ. v. r. 2.000.—, Portofoliu de scont, plătit în țară 48.220.—, Creanțe în conv. 2,126.667.—, Impr. pe termen lung 27.850.—, Imobile 645.572.—, Alte imobile 17.974.—, Mobilier 6.450, Conturi diverse 15.513.—, Pierdere 38.788.—. Total: 3,018.639.—.

Conturi de ordine: Cauțiuni stat. 90.600.—, Ipoteci 2,549.400.—, Efecte spre înc. 12.310.—. Total 2,652.310.

Pasiv: Capital social 1.000.000.—, Rez. legală 4.200.—, Rez. statutară 412.200.—, Fonduri de amortisment: pentru creanțe dub. 110.293, pt. imobile 600.000.—, Fond de pensii 20.000, Depuneri vechi, reduse 782.238.—, Creditori 84.708.—. Total 3,013.639.—.

Conturi de ordine: Deponenți de cauș. stat. 90.600.—, Deponenți de ipoteci 2,540.400.—, Remitenți de efecte spre înc. 12.310.—. Total 2,652.310.

Contul de profit și pierdere

Debit: Cheltuieli de adm. și salarii 129.712.—, Impozite 23.630.—, Dobânzi plătite 680.—. Total 154.022.—.

Credit: Dobânzi încasate 59.064.—, Comisoane 14.470.—, Venitul imobilelor 41.700.—, Pierdere 38.788.—. Total 154.022.—.

Lichidatorii

Spre știre. La „*Librăria Diecezană*“ sunt gata pentru expediere un mare număr de *coale familiare*. Comănde se pot face și în scris și se vor efectua în ordinea sosirii lor. Rugăm comanda precisă și lămurită.

Direcțiunea librăriei.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ

are în depozit un mare asortiment de

cărți de predici originale și traduceri

din autori străini cu renume.

Dispune de diferite *cărți de rugăciuni*, pentru mici și mari. Are încă pe lângă prețurile vechi, foarte reduse, câteva rânduri de ornate sacre. Astăzi materialul nu se mai poate căpăta pentru prețul, cu care dăm ornatele confecționate după ritul nostru. Librăria este asortată și cu *toate cărțile de religie*, pentru clasele primare. *Librăria Diecezană* are depozitul cărților *Ilustratăii Sale Dr. Brânzeu* pentru toată eparhia de Cluj-Gherla.

A se cere și prin poștă.

Mai nou s'a imprimat pentru toate of. parohiale de ziare liturghii sfinte, cari ni-s'au cerut din toate parohiile. Sunt gata apoi pentru toate parohiile cărțile de poștă cu câte 3 rubrici 1--200 file cu prețul de 40--70 Lei. Se pot cere numai decât.

Direcțiunea Librăriei.